

Andrum

EN TIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN I HANINGE. 1 2018

TEMA
Nytt liv

Laila Dahl:

*Livet
efter dig*

Peter Strang

"Så gör du klokare val"

Tre blir ett

Församlingar bildar pastorat

Svenska kyrkan
HANINGE

KRISTER STENBERG **KYRKOHERDE**

En synlig och närvarande kyrka

Dalarö-Ornö-Utö, Västerhaninge-Muskö och Österhaninge församlingar har bildat Haninge pastorat, Svenska kyrkan i Haninge i dagligt tal. En förändring som rustar oss för att möta framtiden så att vi kan fortsätta med, och utveckla, det goda arbete som redan finns. Tillsammans blir vi starka, men med fortsatt lokal prägel – med de tre församlingarnas erfarenheter och resurser så finns det goda förutsättningar. Vi erbjuder öppna kyrkor med gudstjänster på söndagar och vid livets olika skeden som dop, bröllop och begravning. Verksamheter för olika åldrar ska finnas tillgängliga så nära som möjligt. Svenska kyrkan i Haninge blir en synlig och närvarande kyrka.

Orden närhet och nära är viktiga ord för kyrkan. Vi har precis firat jul och nu väntar snart påsken. Både jul och påsk lyfter fram närvaro och närhet. Det finns alltid en risk med att tala om Gud som något abstrakt, som finns långt bort – bortom det konkreta och mänskliga. Men julevangeliet och påskens evangelietexter talar om motsatsen. Det som är djupt mänskligt. Ett barns födelse. En människas lidande.

Jesus säger att vi möter honom i mötet med våra minsta bröder och systrar. Det nära mötet blir till ett gudsmöte. En gemenskap där människovärdet blir det viktiga och inte prestationer eller positioner. Det nyfödda barnets utsatthet och totala beroende av andra väcker en omsorg hos oss. Det ringa och anspråkslösa blir det som faktiskt utövar makt på oss. Kärlekens makt! Denna kärlekens makt som också visas när vi ser Jesus på korset. En handling som säger att Gud finns närvarande hos oss även i svåra stunder. En Gud som tar mänsklig gestalt. Lider som vi, dör som vi. Men det slutar inte där. Det ofattbara händer. Liksom miraklet som vi är med om varje vår när livet och växtligheten återvänder från det mörka och kalla. Uppståndelsen! Nu finns det ett hopp och ett ljus. Även när det känns som mörkast. Livets ljus!

Kyrkans budskap har alltid varit detta: hopp och kärlek! Nu ska Svenska kyrkan i Haninge bli ännu tydligare med det. Att vara närvarande i Haninge kommun. Visa på den gemenskap som bär i alla tider och förmedla hopp och kärlek. Världen behöver det. Haninge behöver det.

Välkommen till din kyrka!

HANINGE PASTORAT

REDAKTION & INFORMATION

Ansvarig utgivare Krister Stenberg
Redaktion Ann Thörnblad/
Joakim Löfgren
Omslagsfoto Magnus Aronson
Grafisk produktion AD Design, Sthlm
Tryck Ätta.45, Solna

Andrum – en tidning från Svenska kyrkan i Haninge distribueras av Posten AB som samhällsinformation.

KONTAKT

Besöksadress: Runstensvägen 14
Postadress: Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel: 08-555 670 00
telefonföretid: mån-tors kl 08.15-12.00,
13.00-16.30
fredag kl 08.15-12.00, 13.00-16.00
Hemsida svenskakyrkan.se/haninge
E-post haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

BOKNING AV DOP OCH VIGSEL SAMT MEDLEMSFRÅGOR

08-555 670 10

BOKNING AV BEGRAVNING OCH GRAVSÄTTNING

08-555 670 30

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN Kyrkogårdschef

Leena Poutiainen 08-555 670 01
Begravningsombud
Bo Forslund, 070-651 89 48

BEHÖVER DU PRATA MED NÅGON SOM HAR TYSTNADSPLIKT?

En präst finns alltid tillgänglig
måndag-fredag kl 10.00-12.00.
Ring vår växel 08-555 670 00 eller
besök oss.
Mellan kl 21.00-06.00 kan du nå
Jourhavande präst på telefon 112.

KYRKOHERDE

Krister Stenberg, tel 08-555 670 23

Årets svensk på besök i Handen

EKUMENISK KVÄLL – ONSDAG 21.2

18.00 Vesper Krister Stenberg och Anders Arborelius.

18.30 Romersk katolska kyrkan och Svenska kyrkan – vad har vi gemensamt och vad skiljer oss åt? Öppet panelsamtal mellan Anders Arborelius, kardinal i Romersk katolska kyrkan, biskop i Stockholms katolska stift, karmelitmunk och Krister Stenberg, kyrkoherde i Svenska kyrkan i Haninge. Även tillfälle att ställa frågor. Tidningen Fokus utsåg 2017 Anders Arborelius till Årets svensk.

Moderator: Veronica Willner.

Plats: S:t Eskils kyrka, Runstensvägen 14, Handen.

Kärlek till alla

PÅ ALLA HJÄRTANS DAG sprider vi lite extra värme och kärlek. Svenska kyrkan i Haninge delar ut Fairtrade-märkta rosor och choklad till dig som kommer förbi pendeltågsstationerna. Som Kyrka för Fairtrade har vi ett stort hjärta för människor både här hemma och långt borta på alla hjärtans dag – genom Fairtrade-märkningen vet vi att även de som odlat rosorna får bra villkor och ett rimligare liv. Hoppas vi ses!

NÄR: Alla hjärtans dag onsdag 14 februari kl 15.30 och framåt.

VAR: Pendeltågsstationerna i Handen, Jordbro och Västerhaninge.

Askonsdagen

FASTAN BÖRJAR PÅ ASKONSDAGEN, i år onsdagen den 14 februari, och pågår ända fram till påskafton. Efter tre dagar av fest och förberedelser, som avslutas på fettisdagen, börjar fastan. I många kyrkor firas askonsdagsmessa som är en gudstjänst med nattvard.

Askonsdagen har fått sitt namn efter en gammal kristen sedvänja att strö aska på de som kom och lyfte fram sina synder. De fick lämna kyrkan för att sedan få förlåtelse och komma tillbaka till kyrkan på skärtorsdagen.

Idag ger prästen ibland gudstjänstdeltagarna ett kors av aska i pannan på askonsdagsmässan. Korset symboliserar Jesus vandring mot korset och vandringen genom död till nytt liv.

I Svenska kyrkan i Haninge har du flera möjligheter att fira askonsdagsmessa. Hitta din kyrka i kalendariet sid 16-18.

Lunchbön

MED RÖRELSEMEDITATION. En stund mitt i vardagen för dig, där du har möjlighet att röra på dig om du känner dig allt för stilla. Eller stilla dig om du är i allt för hastig rörelse. Vi gör lugna mjuka övningar med fokus på att finna en djupare andning, en mer avspänd kropp och ett andrum i livsbruset. Inga förkunskaper krävs, du deltar utifrån din förmåga och vilja, stående eller sittande, aktivt eller passivt. Passet avslutas med bön och välsignelse. Möjlighet finns att tända ljus för egna tankar och böner. Ingen anmälan. Drop in.

Tid: Måndagar kl 12.30

Plats: S:t Eskils kyrka

Frågor: Diakon Eva-Lisa Oldeberg, 08-555 670 72, eva-lisa.oldeberg@svenskakyrkan.se

Tro, pop & kärlek

TEMAGUDSTJÄNST 11 FEBRUARI

KL 11.00, VENDELSÖ KYRKA Vendelsö kyrkas kammarkör, Stora barnkören och Ungdomskören. Maria Wackt och Marie Lee Sylvendahl. Präst: Christina Östman Rolandsson

Lär dig måla ikoner

LÄR DIG MÅLA Byzantinska ikoner och förgyllning med äkta bladguld enligt gammal östortodox tradition – teknik, färgernas betydelse, historia och teologi. Både för nybörjare och fortsättning.

Tid: Torsdagar kl 18-20.30, 10 ggr

Plats: S:t Eskils kyrka i Handen

Kurskostnad: 2500 kr.

Anmälan: Jessica: jessikon@live.se
Kostnader för material som ikonplatta, penslar och bladguld tillkommer.

ÅRETS FASTEKAMPAJ:

Att resa sig starkare

När det fruktansvärda inträffar. När katastrofen är ett faktum. Ditt engagemang gör människor starkare. Årets fastekampanj handlar om vad det psykosociala arbetet betyder för människor i en katastrofsituation. Tillsammans samlar vi in gåvor som ger styrka. Kampanjen pågår 11 februari-25 mars. Ge människor kraft att bli starkare tillsammans. SMS:a LIV till 72905 och ge 100 kr Swisha valfritt belopp till 9001223 PG 900122-3, BG 900-1223

Kryckan

MÖTESPLATS FÖR DAGLEDIGA. Kryckan är Svenska kyrkan i Haninges mötesplats för daglediga, hemlösa, missbrukare och människor som är utsatta i samhället. På Kryckan kan man alltid få en kopp kaffe och värme. Här serveras frukost och lunch och det finns möjlighet att träffa andra människor. Vi har tid för samtal, både spontant och enskilt i samtalsrummet. Vi erbjuder även dusch och rena kläder för den som behöver. Varmt välkommen!

Våra öppettider: tisdag-torsdag kl 8.00-14.00, fredagar kl 8.00-13.00

Café Kryckan: Sleipnervägen 111, Handen, tel 08-777 80 90.

Vi ses i Vega

Fyra lördagar under våren finns Svenska kyrkan i Haninge på plats i den nya delen av Vega, på torget i korsningen Barents väg/Vardövägen. Vi bjuder på fika och aktiviteter för barnen och har försäljning av många Fairtrade-märkta produkter. Vi hoppas på att få möta många nya och tidigare Vegabor.

Datum: 10/2, 24/3, 14/4, 26/5 kl 10.00-13.00. Vi ses!

Kontakt: Minna Huhkamo, 08-555 670 11, minna.huhkamo@svenskakyrkan.se

Macka & Snacka

Välkommen till en öppen samtalsgrupp om livets frågor där vi fikar och samtalar. Teman föreslås i gruppen sista gången varje termin.

Tid: Kl 16.00-17.30 följande onsdagar: 14/2, 28/2 och 14/3, (11/4, 25/4 och 16/5).

Plats: Västerhaninge församlingshem.

"Min Lofsång till Dig"

MUSIKGUDSTJÄNST 11.2

KL 16.00 JORDBRO KYRKA

Helene Fredriksson, violin, piano.

Sara Bjäde Jarl, sång, piano.

Björn Jönsson, violin.

Mikael Fahlstedt, sång,
orgel, piano.

ABC-träffar

FÅ SAKER ÄR VIKTIGARE än relationen med våra barn. Idag vet vi att starka band mellan barn och föräldrar är den bästa grunden för en harmonisk uppväxt till trygga och självständiga individer som vuxna. Det är det ABC-träffarna handlar om. För föräldrar med barn i åldrarna 3-12 år.

JORDBRO KYRKA Tisdagar och en måndag kl 18.30-21.00:
20/2, 5/3 (måndag), 20/3, 3/4.

VENDELSÖ KYRKA Dagtid med barn:
måndagar kl 9.30-12.00:
5/3, 19/3, 9/4, 23/4.

Kontakt: karolina.sundbaum@svenskakyrkan.se

Kvällstid utan barn:
tisdagar kl 18.30-21.00:
13/2, 27/2, 13/3, 27/3, 24/4.

Kontakt:
ylva.lundgren@svenskakyrkan.se

JORDBRO KYRKA Tisdagar och en måndag kl 18.30-21.00:
20/2, 5/3 (måndag), 20/3, 3/4.

Kontakt:
elin.klasson@svenskakyrkan.se

TUNGELSTA KYRKA
Måndagar kl 18.00-20.30:
12/3, 26/3, 9/4, 23/4, 21/5.

Kontakt:
asa.ekring@svenskakyrkan.se,
gunlog.marshall@svenskakyrkan.se

Mer info: www.haninge.se/abc

Messy church

GEMENSAMMA AKTIVITETER FÖR ALLA ÅLDRAR. Barn kommer i sällskap med vuxen. Andakt, pyssel, middag (specialkost anmäls en vecka innan). Kostnadsfritt! Ingen anmälan krävs.
Jordbro kyrka onsdagar 21/2, 21/3, 18/4 kl 16.00-18.30

Möta Gud tillsammans

VARJE MÄNNISKA KAN MÖTA GUD när som helst och hur som helst i sin ensamhet. Men det finns en kraft i att möta Gud tillsammans. Vi befinner oss i olika skeden i vår tro, och växer på olika sätt, och vi behöver varandra för att förstå och inspireras. Alla är välkomna att vara med: unga och gamla, vana eller ovana gudstjänstfirare. Välkommen att fira gudstjänst, se kalendarium.

Kyrkans familjerådgivning

KYRKANS FAMILJERÅDGIVNING vill vara en plats där ni i lugn och ro får samtala med en familjerådgivare om det som känns svårt i relationen. Samtalen syftar till att öka förståelsen för att finna vägar till förändring. Kyrkans familjerådgivning har respekt för varje människas förhållningssätt till livet. Kyrkans familjerådgivning är till för alla som har svårigheter i sina nära relationer. Till exempel:

- För er som är gifta eller sammanboende
- För er som är skilda eller på väg att skiljas
- För dig som har det svårt efter en separation
- För dig som har svårigheter att vara förälder eller styvförälder
- Vuxna närstående som inte kan komma överens

Kyrkans familjerådgivning drivs som en icke vinstdrivande ekonomisk förening och har avtal med flera församlingar i Stockholms stift och med Stockholms stad och Haninge kommun. Förfrågningar och tidsbokning: Tel: 08-615 11 70.

Om *läkning* efter otrohet

Livet efter dig

”Om min partner var otrogen skulle jag gå direkt”, är en vanlig tanke. Men hur agerar vi när sveket är ett faktum? Hur går man vidare och vad kan otrohet botten i? Laila Dahl, som själv drabbades, skrev en bok om sina erfarenheter, ”Att gå sönder och bli hel igen.”

Den 19 april föreläser hon i S:t Eskils kyrka.

TEXT ANN THÖRNBLAD FOTO MAGNUS ARONSON

Det var en sensommardag och kvällsluften var ljummen och behaglig. Laila Dahl hade just avslutat en inspelning av en skiva och kände sig lätt om hjärtat. Såg fram emot att träffa sin man som hämtade henne vid Fruängstorget. Planen var att de skulle åka hem, njuta lite av sötman och tillfredsställelsen som uppstår när du är klar med ett större projekt. Men i handen håller han ett fotografi av en liten pojke som är 12 dagar. Och han berättar att det är hans son.

I drygt tio månader hade Jan, hennes man sedan 25 år, levt ett dubbelliv och inte berättat om den andra kvinnan eller om barnet som var på väg. I boken beskriver Laila hur hon först trodde att hon skulle tappa fotfästet men att hon så småningom bestämde sig för att ge äktenskapet en chans. De hade trots allt 25 år och tre barn tillsammans.

– Otrohet är väldigt vanligt, men av någon anledning så pratar vi inte om det. I alla fall inte på riktigt. Nästan dagligen speglas otrohet i media, men gärna med en sarkastisk och raljerande ton. Vi skämtar om det och hänger ut kändisar som varit otrogna eller sårats av otrohet. Kanske för att hålla det ifrån oss, för att vi är rädda att det ska drabba oss själva. Otrohet är ett svek som stör tilliten till både den vi lever med och till vår egen självkänsla och självbild. ”Jag trodde att det var mig och bara mig du ville ha. Nu när du varit med en annan, vad säger det om mig egentligen?” säger Laila Dahl när vi pratas vid en förmiddag i mitten av december. Snön ligger fläckvis över marken, små skimrande ljuspunkter mot den grådisiga himlen.

Idag lever hon med sina tre barn i ett hus i Segeltorp. ”Den äldsta har precis flyttat ut, men i stället har mellankillens tjej flyttat in så vi är lika många!” På samma tomt ligger ett mindre hus där hon tar emot klienter som par- och relationsterapeut. Hon arbetar också på en ny bok som kommer att handla om känslor och kommunikation och om Gud vill, kommer den ut under året.

Vad är det du flyr ifrån?

Att gå sönder och bli hel igen är den bok som Laila själv hade behövt läsa när hon befann sig mitt i stormens öga. I boken har hon valt att fokusera på otrohet som en flyktväg när det blir ett sätt att hantera stress, ett inre dåligt mående, vantrivsel på jobbet, en känsla av att inte bli sedd av sin partner eller avsaknad av ömhet och sex.

– Du kan aldrig hela dig själv eller en relation genom att fly utanför dig själv. Om en person blir taggad av att titta på porr, gå in på dejtingsidor eller börjar fantisera om att ha sex med någon annan är det bästa hen kan göra att försöka stanna kvar och fundera över tendensen att fly. Titta på vad det är du egentligen flyr ifrån. För en flykt kan aldrig ge bestående lycka, den leder bara vilse. Många gånger är dessutom själva fantasierna starkare och långt mer upphetsande än själva upplevelsen i sig om du förverkligade dem. Det är inte helt ovanligt att du då känner sig snuvad på det som verkade vara så upphetsande, säger Laila.

Signaler att vara observant på

Vi pratar om det faktum att otrohet ibland kan pågå i flera år, utan att den andra parten vet om det, och vad det gör med en människa och ett äktenskap. Men också hur det kan vara möjligt att den andra parten inte märker något. Finns det inte signaler att vara observant på?

– Jag är skeptisk till de här checklistorna som vecko- och kvällstidningar publicerar med jämna mellanrum. Att du ska vara lyhörd för om din partner plötsligt börjar träna, bryr sig mer om sitt utseende eller börja prata om något som inte alls varit ett intresse tidigare. Jag tycker snarare att man bör ha en checklista i förebyggande syfte. Hur har vi det i relationen? Vad tycker du fungerar bra och mindre bra? I arbetet att vårda relationen ligger också att se till att det finns tid för samtal och samvaro. Då är det också lättare att lägga märke till när något är

fel, du blir mer uppmärksam på den andra och märker att nu är det något som inte stämmer.

– Det är viktigt att inte tappa kontakten med varandra, även om den som är otrogen inte berättar om det för sin partner skapar det en kil rakt in i förhållandet. Om du har något att dölja blir du mindre tillgänglig för din partner och dessutom på din vakt. Du undviker kanske alla typer av vardagskonflikter för att du är rädd att försäga dig och berätta om otroheten.

Tillbaka till det faktum att otrohet kan pågå i flera år. Vad är det för mekanismer som gör att det dåliga samvetet till sist inte skaver så pass att ett val och ett beslut blir oundvikligt?

– Därför att det är en hemlighet och då kan vi lura oss själva att tro på att så länge ingen vet, så länge jag sköter det snyggt, kan ingen annan ta skada. Dessutom får jag en upplevelse utanför förhållandet. Det är en form av förnekelse och rättfärdigande på en och samma gång där det är enkelt att lista upp anledningar till varför jag har

rätt till detta; Jag hade en tragisk barndom, i mitt förra förhållande var min partner otrogen mot mig, min partner ger mig inte det sex jag vill ha och så vidare. Om de här självsuggerande budskapen får snurra tillräckligt länge nöter du på den naturliga samvetsgränsen tills den en dag är passerad, menar Laila.

När tilliten gick sönder

Det var flera saker som gick sönder den dagen som Laila förstod att hennes man varit otrogen och väntade barn med en annan kvinna. Tilliten till den man som hon hade sett som världens snällaste och mest omtänksamma. Han var den hon minst av alla hade kunnat tro vara förmögen till en sådan handling – om hon inte kunde lita på honom, vem gick det då att lita på?

– Det var han och jag mot världen och när den föreställningen slogs sönder infann sig en stor förvirring. Jag såg ingenting i hans blick eller i hans sätt att kommunicera som berättade att han ljugar nog för mig. Tilliten

Laila Dahl är par- och relationsterapeut, artist och författare.

gick sönder under en tid och även tilliten till Gud, jag som är en troende person började tvivla. Jag brottades med tankar kring hur kan Guds vilja det här, det måste väl vara Guds vilja att vår familj fortsätter att leva tillsammans? Men till sist landade jag i att Gud inte gör våld på någon och aldrig tvingar en person till förändring. Vi fick också en fri vilja, säger Laila som bestämde sig för att ge sin man en chans, trots det stora sveket, och det är ett beslut som hon aldrig kommer att ångra.

Det gav henne en möjlighet att ställa alla sina frågor, uttrycka sina känslor och bearbeta det som hade hänt. Långsamt närmade de sig varandra och nådde en försoning. När hon trodde att de hade nått en ny fas i sin relation och hade tagit sig igenom en svår kris tillsammans, var hennes man otrogen igen. Redan innan det hände hade Laila bestämt att om det någonsin upprepades skulle hon inte ge honom några fler möjligheter att reparera. Vilket hon heller inte gjorde.

– Jag gav honom en chans, det är lättare att gå vidare när du vet att du har gjort det. Jag hann komma så långt att jag förlät honom. Men

samma kväll som jag förstod att han varit otrogen igen bestämde jag mig för att skiljas.

Hjälpa andra par

Lailas väg till ett helande har varit att prata om det som har hänt med några väl valda närstående, att bearbeta otroheten genom samtal med sin man och i terapi. Hon sökte också upp den andra kvinnan och konfronterade henne. Men, säger Laila, skrivandet har också varit en kanal för helande.

– När jag började skriva var det främst dagsboksanteckningar, men efter en tid insåg jag att mina erfarenheter säkert kunde hjälpa andra

par i liknande situationer. Jag pratade med Jan om hur han såg på det, jag kunde ju inte ge ut en bok om han inte accepterade det. Men han gav sitt samtycke. Den första versionen av boken hade ett lyckligt slut och jag var på väg att lämna in den till förlaget, när sveket uppenbarade sig en gång till. Jag trodde inte att Jan skulle vilja att boken publicerades under de omständigheterna, men han godkände det och har också med ett par egna avsnitt i boken.

Finns det läkning efter otroheten, är titelns underrubrik och Laila menar att den är fullt möjlig. Men den kräver tid och bearbetning av känslor och tankar och att syna livsmönster och flyktbeteenden för båda parter.

Vad har du lärt dig om dig själv och relationer av den här resan?

– Det har varit en lång process där jag bottnat på flera plan. Jag har blivit modigare och lite mindre mån om vad andra tycker och tänker om mig. Jag har också lärt mig att inte sätta all min tillit till en annan människa så att det påminner om ett beroende. Först och främst behöver du vara sann mot dig själv, ta ansvar för dina behov och vara tydlig med dem. Det är aldrig en vinst att anpassa sig för mycket till en annan människa, inte om det sker på bekostnad av dina värderingar.

– Vad gäller relationer så har jag blivit mindre svartvit och ser fler gråzoner. Tidigare tänkte jag alltid – att om min partner är otrogen så går jag direkt. Jag har blivit mer förankrad i mina värderingar utan att be om ursäkt för dem. ■

Patricia Tudor-Sandahl Libris förlag

Vägar till levande liv

”Valet i sig är avgörande för personlighetens innehåll,
genom valet fördjupas hon och när hon inte väljer förtvinar hon.”
Orden är Sören Kierkegaards och de återfinns också i Patricia
Tudor-Sandahls bok ”Vägar till levande liv”.

TEXT ANN THÖRNBLAD

Livet utmanar hela tiden, ställer oss inför små och stora val där vi mer eller mindre medvetet väljer vilka delar av personligheten vi ger utrymme. Det kan vara i ögonblicket som kassörskan ger tillbaka för mycket växel, när en elak replik ruvar på tungan eller vi lite för snabbt vänder bort blicken när en närstående behöver oss.

Mitt i tvekan har jag fortfarande ett val. Och just där – i den skärningspunkten bestämmer jag mig för vem jag vill vara.

All växt börjar i det lilla och som Patricia Tudor-Sandahl understryker; inget steg som man tar i riktning mot ett nytt och rikare liv är för kort att räknas. I boken beskriver hon de sju dödssynderna och lotsar oss med fast, men ändå mild hand, genom dess motkrafter. Hur girighet med självrannsakan kan omvandlas till generositet och högmod till ödmjukhet. Vi lever i en kultur som befrämjar högmodet och som kännetecknas av en utpräglad individualism med mantran som ”jag vill”, ”jag kan” och ”jag tycker”.

Att tydliggöra vem man är och vad man behöver definierar en sund självkänsla, men högmodet lurar i vassen när den sunda självkänslan slår över och blir en självhävande på andras bekostnad. ”I ett samhälle där självförverkligande nästan har

blivit en religion är det begripligt att så många av oss är beredda att i stort sett göra vad som helst för att höja oss över mängden och synas. Vi ska utmärka oss och helst beundras, som det är först då vi säkert vet att vi duger.” skriver Patricia Tudor-Sandahl.

Motkraften till att förlora sig i högmod och sin egen överdrivna betydelse är enligt författaren att odla ödmjukheten. Den som ser såväl de egna bristerna som styrkorna och är tillräckligt trygg för att inte behöva dra till sig andras oavbrutna uppmärksamhet. Som vilar i viss-

heten om både sitt eget och andras värde. Att bevara sitt hjärta levande, är något som i sig är ett arbete och underlättas av både konsten att kunna älska och förlåta.

En annan av dödssynderna är likgiltighet, oförmågan att beröras både av sitt eget och andras liv. Ett hjärta som kanske har slammat igen av alltför många besvikelser och oväntade skeenden och skyddar sig bakom stumhet. Motvikten till det avtrubbad menar Tudor-Sandahl är förundran och engagemang. Att stanna upp och se all den skönheten som trots allt finns omkring oss. Magin i en klar vinternatt, stjärnhimlen som öppnar sig och ger en fingervisning om oändligheten. Som Einstein

sa; ”Man kan välja att leva sitt liv som om ingenting är ett mirakel eller som om allting är ett mirakel.”

För den som vill ge näring till egenskaper som förundran, generositet och måttfullhet – som när jag stod och fingrade på en svart blus häromdagen och insåg att jag behöver inte ytterligare en svart blus... – är ”Vägar till levande liv” en vis och erfaren guide som pekar ut stigarna, håller upp ljuset för att blotta fallgroparna och bjuder in till att välja ett liv som ger näring till den mänskliga du önskar mogna till. ■

Öppna rum

Tillsammans är starkt och skört som glas. Vi blir till och hela genom våra relationer, men de kan också sår oss. Att älska är att ta en risk, men där finns också löftet om gemenskap – att dela små och stora ting och skapa årsringar som möts och förenas. Våra relationer har vi fått för att vi ska växa, utmanas och i bästa fall förädlas. Där finns allt att lära om ödmjukhet och medkänsla men också om den sunda självhävdelser – att sätta en gräns när livsutrymmet luckras upp. I vår möter vi några spännande föreläsare som talar om hur vi håller kärleken levande.

Föreläsningar

Plats S:t Eskils kyrka, Haninge
Ingen kostnad, ingen anmälan

Håll kärleken levande

Torsdag 15 mars kl 18.30

Varför spricker så många förhållanden? Hur löser man konflikter utan att gräla? Vilka är kärlekens olika språk? Hur kommunicerar vi så att det blir konstruktivt?

Foto Holger Jonasson

Att bli kär är ingen konst. Men att hålla kärleken levande när jobbet eller barnen tar all vår tid och kraft är inte alltid så lätt.

Alf B Svensson är leg psykolog, författare och en av vårt lands mest efterfrågade föreläsare när det handlar om konsten att vara förälder och hur man håller kärleken levande. Hans bok "Håll kärleken levande" har sålts i mer än 100 000 ex. Alfs föreläsningar brukar locka fram många glada skratt och igenkännande leenden och bidra till ny inspiration.

Att gå sönder och bli hel igen – finns det läkning efter otroheten?

Torsdag 19 april kl 18.30

Otrohet är vanligare än vi vill tro, och de flesta har någon slags erfarenhet av det – direkt eller genom någon i vår omgivning. Men vad kan otrohet böttna i? Hur går man vidare efter ett svek? Blir man någonsin hel igen? Och vad kan vi göra som närstående?

Foto Per Dahl

Laila Dahl, par- och relations-terapeut, artist och författare, och som själv drabbades, föreläser kring sin självbiografiska bok "Att gå sönder och bli hel igen". Hon riktar sig till alla som vill veta mera om känslomässig bearbetning och acceptans – på olika områden i livet. Vad gör man när tillvaron krackelerar och man går sönder inuti? Laila varvar föreläsningen med sina egna låtar.

Pilgrimsvandring

KOMMER ATT ANORDNAS tillsammans med Stockholms Pilgrimscentrum, Tyresö i maj/juni. För datum och intresseanmälan, kontakta Eva-Lisa Oldeberg, eva-lisa.oldeberg@svenskakyrkan.se

Skrivarstuga

SKRIVARSTUGAN välkomnar dig som vill skriva och bli inspirerad av andra som också skriver. Du kan skriva om ditt liv eller uttrycka dig fritt t.ex. med dikt.

Tid: Start torsdag 15 februari kl 15.00 därefter varannan torsdag, 7 gånger.

Plats: S:t Eskils kyrka

Ledare: Carita Wigell-Collmar

Kostnad: 320 kr

Anmälan: senast 10 feb till Studieförbundet Sensus, 073-383 95 09, e-post: mari.abrahamsson@sensus.se

Nyfiken på kristen tro

DEN KRISTNA TRON rymmer en djup och levande andlighet som hjälpt människor att leva under 2000 år – och fortfarande. Vi samtalar om kristen tro och hur vår egen tro ser ut.

Tid: Start tisdag 6 mars kl 18.30-20, därefter 20/3, 3/4, 17/4 och 8/5.

Plats: S:t Eskils kyrka

Ledare: Attila Neumerker

Ingen kostnad

Anmälan: senast 12 mars

Meditation – en källa till inre lugn

VI LEVER I EN TID där vi ska vara tillgängliga på flera plan och det är lätt att förlora en del av sig själv i det yttre. Men bakom vardagsbruset finns stillheten med möjlighet att landa och höra dina innersta tankar. Återknyt kontakten med dig själv och med något större – Gud om man så vill. Meditation gör dig dessutom mer stresstålig, förbättrar sömnen och ökar din närvaro och koncentrationsförmåga. Vi träffas fyra onsdagar och varje tillfälle inleds med en kortare introduktion och sedan mediterar vi tillsammans. Ingen kostnad, drop-in.

Tid: Start onsdag 21 februari, drop-in kl 18.00-19.00, sedan 7/3, 14/3 och 21/3.

Plats: Körsalen i S:t Eskils kyrka, Handen (14.3 annan lokal)

En dag i stillhet

I KYRKANS ÖPPNA rum får vi vara tillsammans i tystnad, med meditation och musik. Det finns möjlighet till massage som du kan boka när du anmäler dig.

Tid: Lördag 17 mars kl 9.00-17.00

Plats: Jordbro kyrka

Ledare: Eija Alpmäa Magnusson och Janine Wenzel.

Kostnad: 150 kr + 250 kr för massage

Anmälan: senast 2 mars

Släpp loss din kreativitet

ATT SKAPA NÅGOT NYTT kräver mod och utrymme – och gärna vackra och inspirerande miljöer. Kom och utforska din egen kreativitet i en tillåtande och lekfull atmosfär. Vi tillbringar en vilsam och spännande dag tillsammans där du kan prova på att uttrycka dig genom sång och musik eller genom att måla. Du kan välja två workshops under dagen – på samma tema eller två olika. Ange vid anmälan vad du helst vill delta i.

Tid: Söndag 10 juni kl 10.00-16.30

Plats: Österhaninge församlingshem och kyrka

Ledare: Eva-Lisa Oldeberg och Charlotte Persson

Kostnad: 150 kr.

Anmälan: senast 28 maj

Så länge *vi lever*

Medvetenheten om döden som en oåterkallelig gräns kan få oss att inse vad som är viktigt medan livet pågår. – Vi förstår inte alltid att uppskatta det självklara, men den dag vi inser att livet är ändligt kan vi på ett bättre sätt göra kloka val, säger författaren och cancerläkaren Peter Strang.

TEXT ANN THÖRNBLAD FOTO MAGNUS ARONSON

”Det är ögonblick som gör nuet till bärare av glädje och mening; En middag med några vänner, en kyrkokonsert som uppfyller hela ditt väsen eller en promenad i naturen där nuet får breda ut sig utan några tankar på framtiden eller det förflutna.”

O m jag bara vetat och jag önskar att jag får lite mer tid, är vanliga reaktioner när människor får ett allvarligt cancerbesked, berättar Peter Strang när vi talas vid en förmiddag i december. Han är i sin skivvarlya på Gran Canaria för att formulera sin nästa bok och har hittat en glänta i tiden, mellan forskartjänsten och föreläsningarna.

– De flesta har uppfattningen att om jag bara lever någorlunda skötsamt, tar hand om kroppen och hälsan, så kommer livet att vara ganska länge. När du får ett cancerbesked kommer en medvetenhet om livets osäkra villkor, det är inte självklart att jag kommer att leva i 40 år till, även om jag levtt sunt, säger Peter Strang som arbetat med och mött cancerpatienter i 30 år.

– Livet och döden hör ihop och döden är ett livsvillkor. Varje liv har ett slut, döden är ur den synvinkeln en naturlig del av livet. Men idag är döden osynliggjord, vi pratar inte om den och många vuxna svenskar har aldrig kommit i kontakt med döden på ett personligt plan.

Den latinska frasen memento mori, kom ihåg att du är dödlig, kan ge en skärpa till insikten att tiden är utmätt. Och den skärpan, menar Peter Strang, kan hjälpa oss att sova i bland vad som är bisaker och huvudsaker.

– När det verkligen kniper är det relationer och gemenskap som människor värderar. Men trots att de flesta ser relationer som en av livets huvudsaker, är det inte alltid vi lever därefter. Det är lätt att skjuta upp; sen ska jag bjuda vännerna på middag, ta det där samtalet med min syster, eller göra den där drömmresan. Sen när jag blir 65 och har tid och så prioriteras tiden till annat.

Peter Strang är cancerspecialist och professor i palliativ medicin vid Karolinska Institutet samt överläkare vid Stockholms Sjukhems palliativa cancersektion. Han har föreläst mycket och skrivit bl a ”Så länge vi lever”, ”Livsglädjen och det djupa allvaret” samt flera läroböcker för vården.

FOTO MARTIN ELFSBERG

Kanske är meningen med döden att göra andra val, medan vi ännu har möjlighet. Att inte skjuta upp det som är möjligt att realisera idag, till en oviss framtid.

– Filosofen Seneca, som levde under Jesu tid, menade att vi lider ingen brist på tid, men vi slarvar med den. Det är också en insikt som brukar drabba dem som inte har lång tid kvar att leva, ”Jag hade ju hur mycket tid som helst – och vad gjorde jag av den?”, och med ens blir varje ögonblick värdefullt.

Vi lever omgivna av slitna uttryck som försöker fånga vår uppmärksamhet att ta vara på nuet. Sociala medier översköljs av citat och visdomsord som flimrar förbi om livets korthet och vikten av att inte sätta drömmarna på vänt. Peter Strang definierar klassikern, Carpe diem, som att ge stunden fullständig närvaro.

– Det är ögonblick som gör nuet till bärare av glädje och mening; En middag med några vänner, en kyrkokonsert som uppfyller hela ditt väsen eller en promenad i naturen där nuet

får breda ut sig utan några tankar på framtiden eller det förflutna, säger Peter Strang.

Peter Strang har hållit på med klinisk forskning kring döendets psykologi i 20 år och när svensken befinner sig mitt i livet är döden, för de flesta, något som främst beskrivs i biologiska termer och definitivt som ett slut. Men när Peter Strang ställer samma frågor om döden när människor har en månad kvar att leva, blir svaren mer tvekan.

– ”Jag vet inte” eller ”ibland känns det som min mormor är med mig”, lyder fler av svaren då. Personligen är jag agnostiker och tror att livet fortsätter, även om jag inte har klart för mig hur. Min bild är positiv och jag har erfarenhet att många som är döende tänker på dem som gått före och ibland har syner av sin mormor eller farfar. Döden är människans ensamaste stund, vem kan dela denna gemenskap om inte våra förfäder? Det är ju de som har dött som rimligtvis kan veta något om döden, säger han. ■

Nu är vi Svenska kyrkan i Haninge

Den 1 januari 2018 bildade de tre församlingarna Österhaninge, Dalarö-Ornö-Utö och Västerhaninge-Muskö ett pastorat och utgör nu tillsammans Svenska kyrkan i Haninge. Under 2018 tar en ny organisation form internt och som boende i Haninge kommer du framåt februari att mötas av en ny webb och den här nya tidningen som du håller i handen. Kyrkoherden och två av distriktsprästerna berättar om hur deras visioner för den nya organisationen ser ut.

**KRISTER STENBERG, KYRKOHERDE
SVENSKA KYRKAN I HANINGE**

Hur ser dina visioner ut för Svenska kyrkan i Haninge?

– Vi bygger en mer hållbar kyrka för framtiden, där professionalitet är ledordet. Med en större organisation finns det förutsättningar att ge bättre service, till exempel när det gäller bokning och tillgänglighet. Nu när vi bildat pastorat har vi fler resurser och en ökad kompetens. Bland annat en spetskompetens vad gäller HR-frågor, som kommer ta ett stort ansvar för personalfrågorna. Med över 100 anställda blir det viktigt att måna om den goda arbetsplatsen. En bra arbetsmiljö leder till en ännu bättre verksamhet. Vi har också tillsatt en ny tjänst; en strategisk kommunika-

tör. Nu är det tre kulturer som ska mötas och hur vi kommunicerar det gemensamma budskapet, både internt och externt, blir tongivande.

– Svenska kyrkan i Haninge med sina 45 000 medlemmar ska vara en synlig aktör i samhället, som påverkar och gör en positiv skillnad. Vi lever i en orolig tid, där vi även lokalt påverkas av ett hårdare samhällsklimat och oro för framtiden. Svenska kyrkan erbjuder gränsöverskridande mötesplatser – gudstjänster och verksamhet för alla åldrar. Här kan möten ske och kontakt skapas mellan olika generationer och människor

från olika sociala och kulturella bakgrunder.

Hur kommer församlingsborna att märka av Svenska kyrkan i Haninge?

– Det ska även fortsättningsvis finnas en lokal prägel och en närhet till Svenska kyrkans verksamhet. Den som går till kyrkan på det nya året kommer inte att märka någon större skillnad, det kommer att vara samma präst, diakon och vaktmästare. Men i och med att vi blir en större enhet blir ytterligare verksamheter och tjänster tillgängliga för fler. Även om du är aktiv i en av de lokala

kyrkorna så får du också information om utbudet i hela Haninge och kan välja vad som passar dig att delta i. Det blir en större valfrihet och flexibilitet helt enkelt.

Vad innebär förändringen rent organisatoriskt?

– Vi har nu ett nytt kyrkoråd och kyrkofullmäktige med representanter från samtliga tre församlingar. Det nya kyrkorådet förvaltar ekonomi, fastigheter och personal. Det innebär att alla medarbetare är anställda av pastoratet och inte av respektive församling. I de tre församlingarna finns det församlingsråd med mandat att utse kyrkvårdar, församlingskollektorer och med en samordnande roll. Församlingsråden kan väcka frågor till kyrkorådet och distriktsprästerna kommer att ingå i församlingsråden.

– Jag kommer arbeta nära en ledningsgrupp och en operativ grupp. En biträdande kyrkoherde ska också rekryteras som får en mer operativ roll i det dagliga arbetet.

**JONATAN MATTSSON, DISTRIKTSPRÄST
VÄSTERHANINGE-MUSKÖ FÖRSAMLING**

Hur ser dina visioner ut för Svenska kyrkan i Haninge?

– Nu när vi går samman, slår ihop våra resurser och blir ett större arbetslag hoppas jag att vi i det hittar en styrka och kraftsamling som vi kan använda för en mer offensiv kyrklig verksamhet. Svenska kyrkan

har sedan flera år tappat medlemmar men jag tror att det går att vända den trenden om vi kraftsamlar våra resurser och styrkor och riktar in oss på det som är kyrkans grundläggande uppgifter; att fira gudstjänst och bedriva undervisning, mission och diakoni.

– Det faktum att vi nu blir ett större arbetslag och en större enhet kommer att generera ett ökat självförtroende. Inte bara för personalen, utan det kommer i sin tur att påverka församlingsborna. Det blir en god impuls till att vara kreativa och modiga, att våga tänka om och tänka nytt och större där så behövs.

Hur kommer församlingsborna att märka av förändringen?

– Jag tror inte att de kommer märka så mycket av den. Den genomsnittliga församlingsbon söker sig till kyrkan främst vid gudstjänst eller kyrkliga handlingar och varje kyrka kommer att fortsätta fira gudstjänst som tidigare. Det blir inga neddragningar av verksamheter och det är ingen som förlorar sitt arbete. Den stora förändringen blir att administrationen delvis läggs ut och kyrkobokföring och medlemsfrågor förläggs centralt till S:t Eskils kyrka i Handen.

Hur kommer förändringen att se ut organisatoriskt?

– Ny struktur för ledning och styrning. Vi får ett kyrkoråd med representanter från alla tre församlingarna. Vi får ett antal chefer på övergripande pastoratsnivå. Två kyrkoherdestjänster upphör och ersätts med distriktspräster som har ett arbetsledande och samordnande ansvar med inriktning på att arbeta lokalt. Men naturligtvis i kontinuerlig kommunikation med pastoratets kyrkoherde och ledningsgrupp.

**PER HILMER LARSSON, DISTRIKTSPRÄST
DALARÖ-ORNÖ-UTÖ FÖRSAMLING**

Hur ser dina visioner ut för framtiden?

– Jag har en god tillförsikt att den nya organisationen på sikt blir en bra lösning som kommer att tillföra mer

energi i arbetet. För Dalarö-Ornö-Utö församling är den nya organisationen en förutsättning för att kunna fullgöra den uppgift vi har. Nu öppnas flera möjligheter till att bedriva diakonal verksamhet och att utveckla barn- och ungdomsarbetet. Vi har en positiv trend med en ökad inflyttning av barnfamiljer, nu kan vi finnas med och fånga upp den gruppen på ett tydligare sätt.

Vad kommer Dalarö-Ornö-Utö församling att särskilt tillföra?

– Vi är en utpräglad skärgårdsförsamling, så här finns en unik miljö som bjuder in till återhämtning och rekreation. Sen har vi liksom de andra församlingarna en hög kompetens och ett rikt församlingsliv.

Hur kommer församlingsborna att märka av förändringen?

– Inte i någon större omfattning. Vi får en gemensam hemsida och tidning, men verksamheten och gudstjänstlivet fortsätter som förut, men med fler ansikten än tidigare.

Hur ser du på din roll som distriktspräst?

– Min uppgift blir mer operativ än när jag var kyrkoherde. Jag kan släppa en del av de administrativa uppgifter som tidigare varit en del av tjänsten. Jag kommer att leda och samordna arbetet och är samtidigt en del av arbetslaget. Det blir mer tid att vara präst, vilket jag är i första hand, och det ser jag som en positiv möjlighet. ■

Kalendarium

För utförligt program, se annonsering i Mitt i Haninge och www.svenskakyrkan.se/haninge eller ladda ner appen "Kyrkguiden" till din smartphone.

Med reservation för ändringar.

Gudstjänster

DALARÖ KYRKA

Söndagar Gudstjänst med nattvard
Kl 11.00: 11.2, 18.2 och 4.3

Söndag 11.2 Gudstjänst för stora och små. Kyrkokören medverkar med bl.a. nyskrivna psalmer av Anne Sörman, som predikar och avtackas efter snart fyra år som präst i församlingen.
Annika Kabel, musiker
Kl 12.00 Soppa och bröd i Gammelgården.
Kl 13.00 Anne Sörman håller föredrag: Gud som tystnad – kvinnor i Gamla Testamentet talar

JORDBRO KYRKA

Söndagar Gudstjänst kl 11.00 följande datum: 11.2 (samt musikgudstjänst kl 16.00 se sid 5), 25.2, 11.3 och 25.3

FREDAG 23.2 kl 10.00 Småbarnsgudstjänst

KRYCKAN – VALLAKYRKAN

Lördagar Sinnesrogudstjänst kl 18.00, fika från kl 17.00: 24.2, 24.3

MUSKÖ KYRKA

Söndag 4.3 Högmässa kl 14.00

S:t ESKILS KYRKA

Varje vecka:

Onsdagar 8.00 Morgonmässa
12.00 Lunchmusik och soppa
18.30 Kvällsmässa
Söndagar 11.00 Gudstjänst

Onsdag 14.2

8.00 Askonsdagsmässa
Carl Henrik Widlund
10.00 Upplevelsegudstjänst
Minna Huhkamo
18.30 Askonsdagsmässa
Attila Neumerker

Söndag 18.2

15.00 Finsk gudstjänst
Eija Alpimaa Magnusson, Ensemble ur Österhaninge kyrkokör

Onsdag 21.2 Ekumenisk kväll

18.00 Vesper med efterföljande panelsamtal. Krister Stenberg och Anders Arborelius. För mer info se sid 3.

TUNGELSTA KYRKA

Söndag 4.2

14.00 Mässa med små och stora

Söndag 11.2

14.00 Taizémässa

Söndag 11.3

14.00 Taizémässa

VENDELSÖ KYRKA

Varje vecka:

Torsdagar 18.30 Veckomässa
Söndagar 11.00 Gudstjänst

Söndag 11.2

11.00 Temagudstjänst: Tro, pop och kärlek
Vendelsö kyrkas kammarkör,
Stora barnkören och Ungdomskören,
Maria Wackt och Marie Lee Sylvendahl
Präst: Christina Östman Rolandsson

Vardagsgudstjänst:

Tisdag 20.2 kl 15.30

Onsdag 21.2 kl 15.30

Torsdag 22.2 kl 10.00

Söndag 18.3 11.00 Temagudstjänst med små och stora. Vendelsö barnkörer och ungdomskör

VÄSTERHANINGE KYRKA

Varje vecka:

Söndagar 11.00 Högmässa

Onsdag 14.2

19.00 Askonsdagsmässa

För anmälan eller frågor

sök respektive kontaktperson
08-555 670 00 eller e-post
haninge.anmalan@svenskakyrkan.se

Mötesplatser

JORDBRO KYRKA

Språkcafé

Onsdagar kl 13.30–15.00
Kontakt: Ylva Lundgren

Torsdagsgruppen

Torsdagar varannan vecka kl 18.30–20.30.
Kontaktperson: Janine Wenzel.

Café tisdag

Tisdagar jämna veckor kl 9.30–11.30,
följande datum: 20.2, 6.3, 20.3
Kontaktperson: Janine Wenzel

Soppa på musik

Tisdagar kl 12.00, följande datum: 13.2, 13.3

Småbarnsgudstjänster och Messy Church

Onsdag 21.2 och 21.3 kl 16.00–18.30.
Pyssel, andakt & måltid. En gång i månaden.

S:t ESKILS KYRKA

Arbetskretsen

Måndagar ojämna veckor kl 13.00–16.00

Finsk tisdagsträff

Tisdagar ojämna veckor kl 13.00–14.30.

Nyfiken på Bibeln

Torsdagar kl 17.30–19.00, start 16.2

Lunchmusik och soppa

Varje onsdag kl 12.00–13.30. Lunchmusik
med varierat innehåll, sopplunch kl 12.30.

TRÄFFPUNKTEN TALLHÖJDEN

Stilla stund med önskepsalmer onsdagar
kl 13.30, följande datum: 21.2, 28.3, 18.4, 9.5
Kontakt: Malin Persson

VENDELSÖ KYRKA

Vendelsö kyrkliga syförening

Välkomnar nya medlemmar till gemen-
skapen.
Kontakt: Britt Lindberg tel 073-154 38 35,
Siv Johansson tel 070-557 23 01

Syföreningen

Tisdagar jämna veckor kl 13.00–15.15

Stödstrumporna

Torsdagar jämna veckor kl 18.00–21.00

Sopplunch med musik

Onsdagar kl 12.00:

20.2 Musiklunch med soppa

”Klassiska Lovesongs” Maria Wacktt,
Marie Lee Sylvendahl och Catharina
Ekeberg musicerar

VÄSTERHANINGE FÖRSAMLINGSHEM

Arbetskretsen

Tisdagar jämna veckor kl 13.00–15.00
Vi träffas för en stunds gemenskap då vi
”hantverkar”, fikar och har trevligt
tillsammans. Kontakt: Ulrika Johansson,
diakon, 08-500 658 59

Måndagsträffen

Helgfria måndagar kl 13.00–15.00
Gemenskap för daglediga med kort
andakt, allsång, fika samt lite varierande
program. Kontakt: Eva Novotny, diakon,
08-500 658 72 eller Annika Nilsson,
husmor/diakoniassistent, 08-500 658 60

Macka & Snacka

Onsdagar kl 16.00–17.30, följande datum:
14.2, 28.2, 14.3, (11.4, 25.4, 16.5).
Öppen samtalsgrupp om livets frågor där
olika teman föreslås i gruppen sista
gången/termin. Fika. Kontakt: Eva N eller
Sara Engström, präst, 08-500 658 58.

Körer

DALARÖ KYRKA

Dalarö kyrkokör

Torsdagar kl 19.15–21.15. Gammelgården,
mittemot Dalarö kyrka.
Varje träff börjar med fika kl 19.00.
Det finns lediga platser i alla stämmor.
Annika Kabel, ledare

JORDBRO KYRKA

Audite

för sångsugna vuxna

Tisdagar kl 18.30–20.30
Sara Bjäde Jarl, ledare

Optimistkören

Öppen för alla som vill prova på att sjunga
i kör. Lördagar kl 10.00–12.00, en gång i
månaden, följande datum: 10.2, 10.3
Sara Bjäde Jarl, ledare

MUSKÖ KYRKA

Muskökören för alla vuxna

Torsdagar kl 18.45
Rickard Backlund, ledare.

VENDELSÖ KYRKA

Lilla kören 5–6 år

Tisdagar kl 15.15–15.45
Catharina Ekeberg, ledare

Barnkören åk 1–3

Tisdagar kl 16.00–16.45
Catharina Ekeberg, ledare

Stora barnkören åk 4–6

Tisdagar kl 16.15–17.15
Marie Lee Sylvendahl, ledare

Ungdomskören 13–19 år

Tisdagar kl 17.15–18.45
Marie Lee Sylvendahl, ledare

Vendelsö kammarkör

En blandad kör för vuxna
Tisdagar kl 18.30–20.30
Maria Wacktt, ledare

S:t ESKILS KYRKA

Mini Maxi kören 0–100 år

– för barn med vuxen
Torsdagar kl 16.30–17.15
Catharina Ekeberg, kontaktperson

Mini Maxi-dagar i S:t Eskils kyrka

kl 15.30–18.30. Pyssel, sång, mat &
andakt, följande datum: 15.2, 22.3, 24.5
Kontakt: Minna Huhkamo och Helena
Andersson

Haninge Gospel från 16 år

Torsdagar kl 19.00–20.30
Emma Berisson och Jonas Walve, ledare
Catharina Ekeberg, kontaktperson

Österhaninge kyrkokör

Fyrstämig blandad kör.
Tisdagar kl 18.30–21.00
Mikael Fahlstedt, ledare

Barn och ungdom

DALARÖ KYRKA

Kyrkis

Tisdag, torsdag och fredag, kl 9.00–12.00.
Alla som har barn mellan 0–6 år är
välkomna för lek, fika, pyssel och sång.
Mer information Sanna Carrigan

JORDBRO KYRKA

Babymassage

Fredagar kl 10.00
Anmälan: Ylva Lundgren

Babyrytmik 0–1 år

Tisdagar kl 10.00–12.00
Anmälan: Elin Klasson

Barntimmar

Onsdagar kl 9.00–11.30
Anmälan: Annette Björknäs

Öppen barn- och föräldragrupp

Måndagar kl 9.00–11.30
Torsdagar kl 9.00–11.30
Fredagar kl 9.00–11.30
Mer information: Elin Klasson

Miniorer åk 1-3

Torsdagar kl 14.30–16.30
Anmälan: Annette Björknäs

Lek, pyssel och sång

Tisdagar kl 14.30–16.30
Anmälan: Annette Björknäs

Juniorer

Måndagar kl 15.00–17.00
Anmälan: Karin Lind

MUSKÖGÅRDEN

Öppen förskola

Tisdagar kl 13.00–15.30 ojämsna veckor

S:t ESKILS KYRKA

Babymassage 0-6 mån

Onsdagar kl 13.00–14.00
Anmälan: Birgitta Ohlsson

Öppet babycafé 0-10 mån

Onsdagar kl 13–15.30
Mer information: Helena Andersson

Öppen barn- och föräldragrupp 0-3 år

Måndagar, tisdagar kl 9.00–11.30,
torsdagar kl 9.00–11.30 och kl 13–15.30
Mer information: Helena Andersson

Babyrytmik 0-1 år

Måndagar kl 13.30–15.00
Anmälan: Birgitta Ohlsson

Småbarnsrytmik 1-2 år

Onsdagar kl 9.30–11.30
Anmälan: Birgitta Ohlsson

Barntimmar

Måndagar, onsdagar och fredagar kl 9.00–11.30
Anmälan: Helena Andersson och Mia Lundkvist

Miniorer åk 1-3

Tisdagar kl 14.30–16.30
Anmälan: Helena Andersson

Juniorer åk 4-5

Onsdagar kl 14.30–16.30
Anmälan: John Rojas Hansson

67an, åk 6-7

Torsdagar kl 14.30–16.30
Anmälan: Elin Kornsäter

UGH – Unga i Guds Hjärta

14 år och uppåt

Onsdagar jämna veckor kl 17.30–21.30
Anmälan: Elin Kornsäter

TUNGELSTA KYRKA

Babycafé

Måndagar kl 9.00–11.30,
säsongstart 12/2

Föräldragrupp

Torsdagar kl 9.00–11.30

Miniorer 6-åringar, åk 1-2

Onsdagar kl 13–15–16?

Juniorer åk 3+

Onsdagar 16.30–18.30

Öppen förskola

Måndagar kl 13.00–15.30,
tisdagar kl 9.00–11.30 och 13.00–15.30,
torsdagar kl 13.00–15.00

”Utis”

Öppen förskoleverksamhet utomhus
Fredagar kl 9.00–12.00

VENDELSÖ KYRKA

Öppet babycafé med pyssel 0-8 mån

Tisdagar kl 9.30–11.30

Öppet babycafé med rytmik 0-8 mån

Onsdagar kl 9.30–11.30

Babymassage 2-5 mån

Måndagar
kl 10.00–12.00 för omfödelskor,
kl 13.00–15.00 för förstfödelskor
Anmälan:
karolina.sundbaum@svenskakyrkan.se

Öppen barn- och föräldragrupp 0-5 år

Måndag – torsdag kl 9.00–11.30

Alla Barn i Centrum, ABC-föräldraträffar (barn mellan 3-12 år)

Kvällstid utan barn kl 18.30–21.00:

Tisdag 13.2, 27.2, 13.3, 27.3, 24.4
Ledare: Karolina Sundbaum och Ylva Lundgren. Kontaktperson:
ylva.lundgren@svenskakyrkan.se

Dagtid med barn kl 9.30–12.00:

5.3, 19.3, 9.4, 23.4, datum för femte tillfället bestäms inom gruppen.
Ledare: Gunilla Bodin och Else-Maj Tinnerholm
Kontaktperson:
karolina.sundbaum@svenskakyrkan.se

Fritidsgrupp åk 1-4

Grupp 1: Måndag, onsdag kl 13.00–16.00

Grupp 2: Tisdag, torsdag kl 13.00–16.00
Anmälan: Ninni Winberg, Susanne Kumlin

Juniorer åk 4-6

Tisdagar kl 14.00–16.00
Anmälan: Henrik Stenman

QV ungdom

Ungdomsgrupp från 14 år

Ledare: Henrik Stenman.
Gruppen träffas torsdagar ojämsna veckor i Vendelsö kl 18.30–21.30.
Jämna veckor onsdagar tillsammans med UGH – Unga i Guds Hjärta i S:t Eskils kyrka kl 17.30–21.30.
Mer information: Henrik Stenman

VÄSTERHANINGE FÖRSAMLINGSHEM

Öppen förskola

Måndagar kl 10.00–15.00,
tisdagar kl 9.00–11.30,
onsdagar kl 13.00–15.30,
torsdagar kl 9.00–11.30
Säsongstart 12.2

”Utis”

Öppen förskoleverksamhet utomhus,
Tisdagar kl 13.00–15.30,
säsongstart 13.2

Babycafé

Torsdagar kl 13.00–15.30,
säsongstart 15.2

Pappagrupp

Fredagar kl 9.00–11.30,
säsongstart 16./2

Miniorer 6-åringar, åk 1-2

Måndagar kl 16.00–18.00,
säsongstart 19/2

Juniorer åk 3+

Onsdagar kl 16.30–18.30,
säsongstart 21.2

Musik & konserter

Söndag 11.2 Min lovsång till dig – musikgudstjänst

Jordbro kyrka kl 16.00
Helene Fredriksson, violin, piano
Sara Bjäde Jarl sång, piano
Björn Jönsson, violin
Mikael Fahlstedt, sång, orgel & piano
Präst: Carl Henrik Widlund

Söndag 11.2 Körkonsert

S:t Eskils kyrka kl 18.00
Ac Quire & sånggruppen Freja
Anders Klint, dirigent

Tisdag 13.2 Soppa på musik

Jordbro kyrka kl 12.00

Onsdag 14.2 Lunchmusik

S:t Eskils kyrka kl 12.00

Söndag 18.2 Orgelkonsert

Västerhaninge kyrka kl 15.00

Tisdag 20.2 Musiclunch

Vendelsö kyrka kl 12.00
"Lovesongs" Maria Wackt, Marie Lee
Sylvendahl och Catharina Ekeberg musicerar

Onsdag 21.2 Lunchmusik

S:t Eskils kyrka kl 12.00

Onsdag 28.2 Lunchmusik

S:t Eskils kyrka kl 12.00

Onsdag 7.3 Lunchmusik

S:t Eskils kyrka kl 12.00

Tisdag 13.3 Soppa på musik

Jordbro kyrka kl 12.00

Onsdag 14.3 Lunchmusik

S:t Eskils kyrka kl 12.00

Onsdag 14.3 Finsk sångkväll

S:t Eskils kyrka kl 18.00

Söndag 18.3 Orgelkonsert

Västerhaninge kyrka kl 15.00

Söndag 18.3 Musikcafé med hembakat bröd

S:t Eskils kyrka kl 18.00
Österhaninge kyrkokör med solister
Mikael Fahlstedt

Fullsatt vid mottagningen

I VÄSTERHANINGE KYRKA Den 1 januari bildade de tre församlingarna Dalarö-Ornö-Utö, Västerhaninge-Muskö och Österhaninge ett gemensamt pastorat och är nu tillsammans Svenska kyrkan i Haninge. Lördagen den 6 januari skedde välkomnande och mottagning av den nya kyrkoherden Krister Stenberg i närvaro av biskop Eva Brunne och en fullsatt Västerhaninge kyrka.

I SVENSKA KYRKAN betalar du en medlemsavgift, också kallad kyrkoavgift. Största delen av din kyrkoavgift går till arbetet i din lokala församling, d.v.s. Svenska kyrkan i Haninge.

Genom att betala kyrkoavgiften är du bland annat med och stödjer:

- en omfattande barn- och ungdomsverksamhet
- ett stort socialt engagemang i kommunen
- gemenskapsträffar för äldre

- arbete för människor i utsatta situationer
- ett rikt kulturliv med körer, musik och föreläsningar
- underhållet av våra kyrkobyggnader.

Du stödjer även en kyrka som:

- arbetar aktivt med internationellt stödarbete i för människor på flykt och i utsatta situationer.

Bli medlem:

Telefon 08-555 670 10, e-post haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

ATT RESA SIG STARKARE

När det fruktansvärda inträffar.
När katastrofen är ett faktum.
Ge människor kraft att bli starkare tillsammans!

SMS:a LIV till 72 905 och ge 100 kr eller swisha till 9001223
svenskakyrkan.se/fastekampanjen

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

modem av
actalliance

Kontakt

HANINGE PASTORAT har cirka 86 000 invånare. Ungefär 45 000 är kyrkotillhöriga i någon av församlingarna; Dalarö-Ornö-Utö, Västerhaninge-Muskö eller Österhaninge.

KONTAKTUPPGIFTER

Besöksadress Runstensvägen 14
Postadress Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel 08-555 670 00
Hemsida www.svenskakyrkan.se/haninge
E-post haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

www.facebook.com/svenskakyrkanhaninge

DISTRIKTSPRÄSTER

Distriktspräst Dalarö
Per Hilmer Larsson, 08-501 529 91
Distriktspräst Handen
Timothy de Bernardi, 08-555 670 20
Distriktspräst Jordbro
Carl Henrik Widlund, 08-555 670 62
Distriktspräst Vendelsö, tf
Kyrkoherde Krister Stenberg, 08-555 670 23
Distriktspräst Västerhaninge/Tungelsta/Muskö
Jonatan Mattsson, 08-500 658 57
Kyrkoherde Haninge pastorat
Krister Stenberg, 08-555 670 23

DIAKONER

Jordbro kyrka
Janine Wenzel, 08-555 670 31
S:t Eskils kyrka, Handen
Eva-Lisa Oldeberg, 08-555 670 72
Malin Persson, 08-555 670 16
Vendelsö kyrka
Helen Cosini, 08-555 670 69
Västerhaninge kyrka
Ulrika Johansson, 08-500 658 95
Eva Novotny, 08-500 658 72

BOKNING

E-post till bokningen:
haninge.bokning@svenskakyrkan.se

Dop och vigsel

08-555 670 10

Begravning och gravsättning

08-555 670 30

VÅRA KYRKOR

Dalarö kyrka Odinsvägen 4
Jordbro kyrka Moränvägen 17
Kryckan, Vallakyrkan Sleipnervägen 111
Muskö kyrka Kyrkbacken 14
Ornö kyrka Ornö
S:t Eskils kyrka
Runstensvägen 14, Handen
Tungelsta kyrka Tungelstavägen 200
Utö kyrka Kyrkviken, Utö
Vendelsö kyrka Skomakarvägen 18
Västerhaninge kyrka Kyrkvägen 7
Österhaninge kyrka Klockarlötsvägen 28